

המחלקה לארכיאולוגיה

(סימן מחשב 135)

מטרת הלימודים

הארכיאולוגיה עוסקת בחקר השרידים שנוצרו בידי האדם בימי קדם. מטרת לימודי הארכיאולוגיה היא להקנות לתלמידים ידע מקיף בשיטות המחקר של הדיסציפלינה, הבנה כללית של התפתחות תרבויות אנושיות והציוויליזציות בעולם ובמזרח הקרוב בכלל ובלבנט בפרט, ולהכשירם לעבודה ארכיאולוגית בשדה, במוזיאונים ובמחקר מדעי.

לימודי הארכיאולוגיה כוללים את המדורים הבאים:

- א. ארכיאולוגיה פרהיסטורית ואנתרופולוגיה
- ב. ארכיאולוגיה של הלבנט והמזרח הקדום בתקופות הברונזה, הברזל והפרסית
- ג. ארכיאולוגיה קלאסית-הלניסטית-רומית-ביזנטית

מבנה הלימודים

- תכנית דו-מחלקתית
- תכנית מחלקה ראשית
- חטיבת לימודים מורחבת

תכנית הלימודים – דו-מחלקתי (54 נק"ז)

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-0104	יסודות הארכיאולוגיה	2		2	2	ב'
135-1-1011	מוצא האדם וראשית התרבות האנושית	2		2	2	א'
135-1-1021	מבוא לפרהיסטוריה של ארץ ישראל	2		2	2	ב'
135-1-2051	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית	2		2	2	א'
135-1-0054	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית של ארץ ישראל	2		2	2	ב'
135-1-1401	מבוא לארכיאולוגיה של א"י וסוריה מהתקופה הכלקוליתית ועד לסוף תקופת הברונזה התיכונה	2		2	2	א'
135-1-1411	מבוא לארכיאולוגיה של א"י וסוריה בתקופת הברונזה המאוחרת והברזל	2		2	2	ב'

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-1361	טכנולוגיה וטיפולוגיה של כלי צור	2		2	2	ב'

סה"כ קורסים נדרשים בשנה א': 18 נק"ז

תנאי מעבר:

1. סיום קורסי המבואות בציון 65 לפחות.
2. על הסטודנט לעמוד בממוצע של לפחות 65 בכל הקורסים.

שנה ב'

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-3771	קרמיקה קלאסית מהתקופה ההלניסטית עד התקופה הרומית הקדומה	2		2	2	א'
135-1-3781	קרמיקה קלאסית מהתקופה הרומית עד התקופה האסלאמית הקדומה	2		2	2	ב'
135-1-1071	קרמיקה קדומה מתקופת הברונזה התיכונה	2	-	2	2	א'
135-1-1431	קרמיקה קדומה מתקופת הברזל	2		2	2	ב'
135-1-3181	*שיטות מדעיות בארכיאולוגיה	2	-	2	2	א'

*קורס "שיטות מדעיות בארכיאולוגיה" מתקיים אחת לשנתיים. יתקיים בשנת תשפ"ה. סטודנט במסלול דו-מחלקתי **מחויב** ללמוד את כל קורסי הקרמיקה בשני המדורים.

סה"כ קורסים הנדרשים בשנה ב': 20 נק"ז

תנאי מעבר: ציון ממוצע מינימלי של 65 בכל הקורסים של אותה שנה.

שנה ג'

קורסי חובה – סמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-2261	נושאים נבחרים בארכיאולוגיה	2		2	2	א'
135-1-2271	קלאסית- ביזנטית	2		2	2	ב'
135-1-3581	בעיות נבחרות בארכיאולוגיה של אי"י וסוריה	4		4	4	א'
135-1-2071	בעיות בפרהיסטוריה	2		2	2	א'
135-1-2081		2		2	2	ב'

*על הסטודנט להשתתף בסמינר הניתן באחד המדורים.

לימודי שפה זרה

שפת מחקר מודרנית – גרמנית או צרפתית או שפה עתיקה - יוונית, או לטינית. כל סטודנט בתכנית דו-מחלקתית מחויב בלימוד שפה זרה בהיקף של 8 נק"ז. כל נקודות הזכות עבור לימודים אלו ייחשבו במסגרת הלימודים הכלליים (8 נק"ז) אך חצי מנקודות הזכות יחשבו במסגרת המחלקה לארכיאולוגיה (4 נק"ז) וחצי במסגרת הלימודים הכלליים (4 נק"ז).

* ניתן ללמוד לימודי שפה בשנה א', ב' או ג', על פי בחירת הסטודנט.

סטודנט הבוחר להשתתף בלימודי שפה עתיקה (יוונית או לטינית) ילמד בהיקף של 8 נק"ז ויהיה פטור מלימוד שפת מחקר מודרנית.

סה"כ קורסים הנדרשים בשנה ג': 16 נק"ז

תכנית הלימודים – מחלקה ראשית (80 נק"ז)

קיימות מספר תכניות לימוד:

1. תכנית ארכיאולוגיה ולימודים מורחבים.
  2. מגמת "ארכיאולוג מוסמך" - המגמה מעניקה הכשרה מורחבת בנושאים הרלוונטיים במיוחד לניהול חפירה, לסטודנטים אשר מעוניינים עם סיום לימודיהם לשמש כארכיאולוגים פעילים. חשוב לציין כי רשות העתיקות, הגוף הממונה מטעם המדינה על שמירת עתיקות הארץ ובמסגרת זאת גם על רישוי חפירות, קבעה כי רק עמידה בתכנית הכשרה מורחבת (מגמת "ארכיאולוג מוסמך") תאפשר קבלת רישיון חפירה.
- סטודנטים אשר יסימו בהצלחה את לימודי מגמת "ארכיאולוג מוסמך", יקבלו בנוסף לתעודת התואר הראשון, מסמך מטעם המחלקה בו יצוין כי הסטודנט/ית סיים/ה בהצלחה את הדרישות במגמת "ארכיאולוג מוסמך".

הקבלה למסלול תתבצע בשנה ב' על סמך המלצת מנהל החפירה הלימודית שנערכה בקיץ

הקודם לכך (יש למלא טופס בקשה הנמצא באתר המחלקה)

3. מגמת "ארכיאולוגיה דיגיטלית" - הלימודים במגמה לארכיאולוגיה דיגיטלית נועדו לחשוף את הסטודנט/ית לעולם המורכב של ארכיאולוגיה דיגיטלית ושל יישומי מחשב בארכיאולוגיה. מטרתם להעניק ידע תיאורטי לצד הכשרה מעשית בכלים החדשים ביותר ובהם יישומי ממ"ג (GIS), תיעוד תלת ממדי ופוטוגרמטריה, ויסודות החישה מרחוק ויישומם במחקר הארכיאולוגי.
- הלימודים במגמה מעניקים הכשרה מורחבת בנושאים הרלוונטיים במיוחד לניהול ותיעוד חפירה באמצעים דיגיטליים, ולאיסוף, ניתוח והצגת מידע דיגיטלי מרחבי, לסטודנטים אשר מעוניינים עם סיום לימודיהם לשמש כארכיאולוגים המתמחים בארכיאולוגיה דיגיטלית.

סטודנטים אשר יסיימו בהצלחה את לימודי המגמה יקבלו בנוסף לתעודת התואר הראשון, מסמך מטעם המחלקה בו יצוין כי הסטודנט/ית סיים/ה בהצלחה את הדרישות במגמת "ארכיאולוגיה דיגיטלית".

הקבלה למגמה "ארכיאולוגיה דיגיטלית" תתבצע בשנה ב' על סמך ציוני שנה א' (יש למלא טופס בקשה הנמצא באתר המחלקה)

הקבלה למגמה "ארכיאולוג מוסמך" ו/או "ארכיאולוגיה דיגיטלית" תותנה ברישום לארכיאולוגיה כתכנית מחלקה ראשית (80 נק"ז).

1. תכנית ארכיאולוגיה ולימודים מורחבים - 80 נק"ז

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-0104	יסודות הארכיאולוגיה	2		2	2	ב'
135-1-1361	טכנולוגיה וטיפולוגיה של כלי צור	2		2	2	ב'
135-1-1011	מוצא האדם וראשית התרבות האנושית	2		2	2	א'
135-1-1021	מבוא לפרהיסטוריה של ארץ ישראל	2		2	2	ב'
135-1-2051	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית	2		2	2	א'
135-1-0054	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית של ארץ ישראל	2		2	2	ב'
135-1-1401	מבוא לארכיאולוגיה של א"י וסוריה מהתקופה הכלקוליתית ועד לסוף תקופת הברונזה התיכונה	2		2	2	א'
135-1-1411	מבוא לארכיאולוגיה של א"י וסוריה בתקופת הברונזה המאוחרת והברזל	2		2	2	ב'

* שיעורי המבוא הינם חובה בשנה א' בשלושת המדורים.

סטודנט חייב להשלים 8 נק"ז נוספים בלימודי מונוגרפיות (קורסים הניתנים במסגרת המחלקה).

סה"כ קורסים נדרשים בשנה א': 24 נק"ז

תנאי מעבר:

1. סיום קורסי המבואות בציון 65 לפחות.
2. על הסטודנט לעמוד בממוצע של לפחות 65 בכל הקורסים.

שנה ב'**קורסי חובה**

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-3771 135-1-3781	קרמיקה קלאסית מהתקופה ההלניסטית עד התקופה הרומית הקדומה	2		2	2	א'
135-1-3781	קרמיקה קלאסית מהתקופה הרומית המאוחרת עד התקופה האסלאמית הקדומה	2		2	2	ב'
135-1-1071	קרמיקה קדומה מתקופת הברונזה התיכונה	2		2	2	א'
135-1-1431	קרמיקה קדומה מתקופת הברזל	2		2	2	ב'
*135-1-3181	שיטות מדעיות בארכיאולוגיה	2		2	2	

*מתקיים אחת לשנתיים. יתקיים בשנת תשפ"ה.

סה"כ קורסים נדרשים בשנה ב': בהיקף 30 נק"ז.

תנאי מעבר: ציון ממוצע מינימלי של 65 בכל הקורסים של אותה שנה.

שנה ג'**קורסי חובה - סמינרים**

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-2261 135-1-2271	נושאים נבחרים בארכיאולוגיה קלאסית- ביזנטית	2		2	2	א' ב'
135-1-3581	בעיות נבחרות בארכיאולוגיה של א"י וסוריה	4		4	4	א'
135-1-2071 135-1-2081	בעיות בפרהיסטוריה	2		2	2	א' ב'

* על הסטודנט להשתתף בשנה ג' בסמינרים של שניים (2) מן המדורים.

סה"כ קורסים נדרשים בשנה ג': 26 נק"ז

2. מגמת "ארכיאולוג מוסמך"

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-0104	יסודות הארכיאולוגיה	2		2	2	ב'
135-1-1361	טכנולוגיה וטיפולוגיה של כלי צור	2		2	2	ב'
135-1-1011	מוצא האדם וראשית התרבות האנושית	2		2	2	א'
135-1-1021	מבוא לפרהיסטוריה של ארץ ישראל	2		2	2	ב'
135-1-2051	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית	2		2	2	א'
135-1-0054	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית של ארץ ישראל	2		2	2	ב'
135-1-1401	מבוא לארכיאולוגיה של א"י וסוריה מהתקופה הכלקוליתית ועד לסוף תקופת הברונזה התיכונה	2		2	2	א'
135-1-1411	מבוא לארכיאולוגיה של א"י וסוריה בתקופת הברונזה המאוחרת והברזל	2		2	2	ב'

סטודנט חייב להשלים 8 נק"ז נוספים בלימודי מונוגרפיות (קורסים הניתנים במסגרת המחלקה).

* שיעורי המבוא הינם חובה לשנה א' בשלושת המדורים.

סה"כ קורסים נדרשים בשנה א': 24 נק"ז

תנאי מעבר:

1. סיום קורסי המבואות בציון 65.
2. על הסטודנט לעמוד בממוצע של לפחות 65 בכל הקורסים.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-3771	קרמיקה קלאסית מהתקופה	2		2	2	א'
135-1-3781	ההלניסטית עד התקופה הרומית הקדומה					
135-1-3781	קרמיקה קלאסית מהתקופה הרומית המאוחרת עד התקופה האסלאמית הקדומה	2		2	2	ב'
135-1-1071	קרמיקה קדומה מתקופת הברונזה התיכונה	2		2	2	א'
135-1-1431	קרמיקה קדומה מתקופת הברזל	2		2	2	ב'
135-1-3181	**שיטות מדעיות בארכיאולוגיה	2		2	2	א'
135-1-0041	ניהול שטחי חפירה - 1	2		2	2	א'

א'	2	2		2	*המתודה של הסקר	135-1-3661
א'	2	2		2	**שימושי מערכת GIS בארכיאולוגיה	135-1-0047
א'	2	2		2	**ארכיאולוגיה של השדה - שיטות חפירה, כתיבת דו"ח מדעי ועיבוד מדעי - 1	135-1-0201
ב'	2	2		2	**ארכיאולוגיה של השדה - שיטות חפירה, כתיבת דו"ח מדעי ועיבוד מדעי - 2	135-1-0211

* מתקיים אחת לשנתיים. לא יתקיים בשנת תשפ"ה.

** מתקיים אחת לשנתיים. יתקיים בשנת תשפ"ה.

הסטודנט מחויב ללמוד את כל קורסי קרמיקה בשני המדורים.

* "ניהול שטחי חפירה - 1" ו"ניהול שטחי חפירה - 2" הינם ארבעה שבועות של עבודת שדה בחפירות המחלקה בתפקידים בעלי אחריות ניהוליות. פעמיים שבועיים ניהול ריבועי/ שטחי חפירה. אין מחקרי השדה פוטרים מהשתתפות בחפירה הלימודית של ארבעת השבועות החלה על כל הסטודנטים, ז"א, סטודנט במגמת "ארכיאולוג מוסמך" מחויב בשמונה שבועות חפירה. בהמשך פרק נרחב העוסק בדרישות החפירה במסגרת התואר.

* את הקורסים "המתודה של הסקר", "שימושי מערכת GIS בארכיאולוגיה", "ארכיאולוגיה של השדה - שיטות חפירה, כתיבת דו"ח מדעי ועיבוד מדעי - 1", "ארכיאולוגיה של השדה - שיטות חפירה, כתיבת דו"ח מדעי ועיבוד מדעי - 2" ניתן ללמוד בשנה ב' או ג', בהתאם למוצע בתכנית המחלקתית של אותה השנה. ניתן פעם בשנתיים.

סה"כ קורסים נדרשים בשנה ב': 30 נק"ז

תנאי מעבר: ציון ממוצע מינימלי של 65 בכל הקורסים של אותה שנה.

שנה ג'

קורסי חובה+ סמינרים

סמסטר	סה"כ נקודות	סה"כ שעות	שעות תרגול	שעות	שם הקורס	מס' הקורס
א'	2	2		2	נושאים נבחרים בארכיאולוגיה	135-1-2261
ב'	2	2		2	קלאסית- ביזנטית	135-1-2271
א'	2	2		2	בעיות נבחרות בארכיאולוגיה של א"י	135-1-3581
א'	2	2		2	בעיות בפרהיסטוריה	135-1-2071
ב'	2	2		2		135-1-2081
ב'	2	2		2	ניהול שטחי חפירה - 2	135-1-0051

* על הסטודנט להשתתף בשנה ג' בסמינרים של שניים (2) מן המדורים.

סה"כ קורסים נדרשים בשנה ג': 26 נק"ז.

3. מגמת "ארכיאולוגיה דיגיטלית"

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-0104	יסודות הארכיאולוגיה	2		2	2	ב'
135-1-1361	טכנולוגיה וטיפולוגיה של כלי צור	2		2	2	ב'
135-1-1011	מוצא האדם וראשית התרבות האנושית	2		2	2	א'
135-1-1021	מבוא לפרהיסטוריה של ארץ ישראל	2		2	2	ב'
135-1-2051	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית	2		2	2	א'
135-1-0054	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית של ארץ ישראל	2		2	2	ב'
135-1-1401	מבוא לארכיאולוגיה של אי"י וסוריה מהתקופה הכלקוליתית ועד לסוף תקופת הברונזה התיכונה	2		2	2	א'
135-1-1411	מבוא לארכיאולוגיה של אי"י וסוריה בתקופת הברונזה המאוחרת והברזל	2		2	2	ב'

סטודנט חייב להשלים 8 נק"ז נוספים בלימודי מונוגרפיות (קורסים הניתנים במסגרת המחלקה).

* שיעורי המבוא הינם חובה לשנה א' בשלושת המדורים.

סה"כ קורסים נדרשים בשנה א': 24 נק"ז

תנאי מעבר:

1. סיום קורסי המבואות בציון 65.
2. על הסטודנט לעמוד בממוצע של לפחות 65 בכל הקורסים.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-3771 135-1-3781	קרמיקה קלאסית מהתקופה ההלניסטית עד התקופה הרומית הקדומה	2		2	2	א'
135-1-3781	קרמיקה קלאסית מהתקופה הרומית המאוחרת עד התקופה האסלאמית הקדומה	2		2	2	ב'
135-1-1071	קרמיקה קדומה מתקופת הברונזה התיכונה	2		2	2	א'
135-1-1431	קרמיקה קדומה מתקופת הברזל	2		2	2	ב'
135-1-3181	* שיטות מדעיות בארכיאולוגיה	2		2	2	א'
135-1-0047	* שימושי מערכת GIS בארכיאולוגיה	2		2	2	א'
135-1-265	* יישומי ממי"ג מתקדמים לארכיאולוגים	2		2	2	ב'
	** יישומי חישה מרחוק לארכיאולוגיה	2		2	2	א'
	** Digging for Data: בסיסי נתונים בארכיאולוגיה	2		2	2	ב'
*	** סדנת פוטוגמטריה	2		2	2	ב'

מתקיים אחת לשנתיים. יתקיים בשנת תשפ"ה.

** מתקיים אחת לשנתיים. לא יתקיים בשנת תשפ"ה.

* את הקורסים "שימושי מערכת GIS בארכיאולוגיה", "יישומי ממי"ג מתקדמים לארכיאולוגים", "יישומי חישה מרחוק לארכיאולוגיה", "Digging for Data: בסיסי נתונים בארכיאולוגיה" ו"סדנת פוטוגמטריה" ניתן ללמוד בשנה ב' או ג', בהתאם למוצע בתכנית המחלקתית של אותה השנה. ניתן פעם בשנתיים.

סה"כ קורסים נדרשים בשנה ב': 30 נק"ז

תנאי מעבר: ציון ממוצע מינימלי של 65 בכל הקורסים של אותה שנה.

קורסי חובה + סמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-2261	נושאים נבחרים	2		2	2	א'
135-1-2271	בארכיאולוגיה קלאסית-ביזנטית	2		2	2	ב'
135-1-3581	בעיות נבחרות בארכיאולוגיה של א"י	4		4	4	א'
135-1-2071	בעיות בפרהיסטוריה	2		2	2	א'
135-1-2081		2		2	2	ב'
135-1-2971	**מחקר מודרך בארכיאולוגיה דיגיטלית	2		2	2	א'
		2		2	2	ב'

* יתקיים בשנת תשפ"ה.

** קורס חובה במגמת "ארכיאולוגיה דיגיטלית" – שנה ג' – "מחקר מודרך", שמספרו 135-1-2971 – יתקיים בשנת תשפ"ה (גם בסמסטר א' וגם בסמסטר ב'). על הסטודנט/ית להירשם לסמסטר אחד בלבד (4 נק"ז).

על הסטודנט להשתתף בשנה ג' בסמינרים של שניים (2) מן המדורים.

סה"כ קורסים נדרשים בשנה ג': 26 נק"ז.

לימודי שפה זרה

- כל סטודנט בתכנית מחלקה ראשית, לרבות במגמה "ארכיאולוג מוסמך" ומגמה "ארכיאולוגיה דיגיטלית", מחויב בלימוד שפה זרה בהיקף של 8 נק"ז. כל נקודות הזכות עבור לימודים אלו ייחשבו במסגרת הלימודים הכלליים (8 נק"ז) אך חצי מנקודות הזכות יחשבו במסגרת המחלקה לארכיאולוגיה (4 נק"ז) וחצי במסגרת הלימודים הכלליים (4 נק"ז).
- סטודנטים המתעניינים בפרהיסטוריה ילמדו את השפה הצרפתית.
  - סטודנטים המתעניינים בארכיאולוגיה של המזרח הקדום – יבחרו שפה מודרנית - צרפתית או גרמנית.
  - סטודנטים המתעניינים במדור הקלאסי בארכיאולוגיה קלאסית - יבחרו באחת האפשרויות הבאות:
    - שפה עתיקה - יוונית או לטינית.
    - שפה מודרנית – צרפתית או גרמנית.
- כל בקשה ללמוד שפה שאינה מופיעה ברשימה מחויבת אישור של ועדת הוראה מחלקתית.

תכנית הלימודים – חטיבה (28 נק"ז)

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-0104	יסודות הארכיאולוגיה	2		2	2	ב'
135-1-1011	*מוצא האדם וראשית התרבות האנושית	2		2	2	א'
135-1-1021	*מבוא לפרהיסטוריה של ארץ ישראל	2		2	2	ב'
135-1-2051	*מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית	2		2	2	א'
135-1-0054	*מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית של ארץ ישראל	2		2	2	ב'
135-1-1401	*מבוא לארכיאולוגיה של א"י וסוריה מהתקופה הכלקוליתית ועד לסוף תקופת הברונזה התיכונה	2		2	2	א'
135-1-1411	*מבוא לארכיאולוגיה של א"י וסוריה בתקופת הברונזה המאוחרת והברזל	2		2	2	ב'
135-1-1361	**טכנולוגיה וטיפולוגיה של כלי צור	2		2	2	ב'

* סטודנט מחויב ללמוד ארבעה קורסי מבוא מן שני המדורים - בהיקף 8 נק"ז (4 נק"ז בכל מדור).

** סטודנט מחויב ללמוד אחת מביין אפשרויות: קורס "טכנולוגיה וטיפולוגיה של כלי צור" (2 נק"ז) או קורס "קרמיקה קלאסית מהתקופה ההלניסטית עד התקופה הרומית הקדומה" (2 נק"ז) או קורס "קרמיקה קדומה מתקופת הברונזה התיכונה" (2 נק"ז).

סה"כ קורסי נדרשים בשנה א': 10 נק"ז

תנאי מעבר:

1. סיום קורסי המבואות בציון 65 לפחות.
2. על הסטודנט לעמוד בממוצע של לפחות 65 בכל הקורסים.

שנה ב'

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
135-1-3771	*קרמיקה קלאסית מהתקופה ההלניסטית עד התקופה הרומית הקדומה	2		2	2	א'
135-1-1071	*קרמיקה קדומה מתקופת הברונזה התיכונה	2		2	2	א'

*סטודנט מחויב ללמוד אחת מבין אפשרויות: קורס "טכנולוגיה וטיפולוגיה של כלי צור" (2 נק"ז) או קורס "קרמיקה קלאסית מהתקופה ההלניסטית עד התקופה הרומית הקדומה" (2 נק"ז) או קורס "קרמיקה קדומה מתקופת הברונזה התיכונה" (2 נק"ז).

סה"כ קורסים נדרשים בשנה ב': 10 נק"ז

תנאי מעבר: ציון ממוצע מינימלי של 65 בכל הקורסים של אותה שנה.

שנה ג'

קורסי חובה - סמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות נקודות	סמסטר
135-1-2261	נושאים נבחרים בארכיאולוגיה	2		2	א'
135-1-2271	קלאסית- ביזנטית	2		2	ב'
135-1-3581	בעיות נבחרות בארכיאולוגיה של א"י וסוריה	4		4	א'
135-1-2071	בעיות בפרהיסטוריה	2		2	א'
135-1-2081		2		2	ב'

*על הסטודנט להשתתף בסמינר הניתן באחד המדורים.

סה"כ קורסים נדרשים בשנה ג': 8 נק"ז

תכנית זו מיועדת גם לתלמידים הלומדים במסלול ללימודים רב-תחומיים (147).

הערות:

1. על הסטודנטים המתמחים בארכיאולוגיה של המזרח הקדום חלה חובת השתתפות בקורס בקרמיקה קדומה.
2. על הסטודנטים המתמחים בארכיאולוגיה קלאסית חלה חובת השתתפות בקורסים לקרמיקה קלאסית.
3. תלמידים הבוחרים בארכיאולוגיה כמחלקה משנית - חטיבה חייבים להשתתף בסדורים לימודיים ובחפירה לימודית במחצית המתכונת שנקבעה בתקנון המחלקה, דהיינו שבועיים חפירה וחמישה ימי סיור.

סיורים לימודיים

סטודנט/ית בתוכנית דו-מחלקתית ובתוכנית ראשית, לרבות במגמת "ארכיאולוג מוסמך" ומגמת "ארכיאולוגיה דיגיטלית", מחויבת/ת להשתתף ב-10 ימי סיור במהלך התואר (מתוכם בשני סיורי צפון ובסיור דרום), כמפורט מטה. סטודנט/ית בתוכנית משנית - חטיבה מחויבת/ת להשתתף ב-5 ימי סיור (מתוכם בסיור צפון אחד לפחות ובסיור דרום) מתוך המפורט מטה. הסיורים ייערכו בדרך כלל בימי חמישי.

1. סיור צפון – מזרח (יומיים).
2. סיור צפון – מערב (יומיים).
3. סיור דרום.
4. סיור ירושלים והמרכז.
5. סיורי חוף.

מספר קורס	שם קורס	מרצה	סוג שיעור	נק"ז	סמסטר	מועד	הערות
135-1-305	סיור דרום – ים המלח	טרם נקבע	סיור	0	א	יתקיים בתשפ"ה	ציון עובר/נכשל
135-1-285	סיור נחל חימר	טרם נקבע	סיור	0	א	יתקיים בתשפ"ה	ציון עובר/נכשל
135-1-295	סיור מעבדות רשות העתיקות	טרם נקבע	סיור	0	א	יתקיים בתשפ"ה	ציון עובר/נכשל
135-1-325	סיור מוסדות מחקר זרים	טרם נקבע	סיור	0	ב	יתקיים בתשפ"ה	ציון עובר/נכשל
135-1-315	סיור צפון - מזרח	טרם נקבע	סיור	0	ב	יתקיים בתשפ"ה	ציון עובר/נכשל
135-1-234	סיור צפון - חוף	-	סיור	0	-	לא יתקיים בתשפ"ה	ציון עובר/נכשל
135-1-214	סיור דרום - נגב	-	סיור	0	-	לא יתקיים בתשפ"ה	ציון עובר/נכשל
135-1-194	סיור ירושלים הקלאסית	-	סיור	0	-	לא יתקיים בתשפ"ה	ציון עובר/נכשל
135-1-224	סיור מרכז	-	סיור	0	-	לא יתקיים בתשפ"ה	ציון עובר/נכשל
135-1-204	סיור מישור החוף הדרומי	-	סיור	0	-	לא יתקיים בתשפ"ה	ציון עובר/נכשל

- מועדי ומסלולי קורסי סיור יכולים להשתנות בגין האילוצים.
- קיימים סה"כ 10 קורסי סיור במחלקה. לכל קורס סיור ניתן להירשם פעם אחת בלבד.
- הרישום לקורסים יבוצע ע"י הסטודנט/ית במהלך תקופת הרישום ולא יתאפשר רישום לאחר תום תקופת שינויים.

חפירה לימודית

כל סטודנט בתכנית דו-מחלקתית ובתכנית ראשית חייב להשתתף במהלך לימודי התואר הראשון במשך ארבעה שבועות בחפירה לימודית הנערכת מידי מטעם המחלקה לארכיאולוגיה. בסיום החפירה יכתוב הסטודנט דו"ח חפירה בהדרכת המרצה האחראי. על הסטודנט לסיים את חובת החפירה הלימודית עד סוף שנה ג' ללימודיו, ולחפור במשך שבועיים לפחות בסוף שנה א'. הרישום לחפירה מתבצע במהלך תקופת הרישום במערכת הרישום לקורסים, כמפורט מטה.

סטודנט/ית בתוכנית דו-מחלקתית או ראשית מחויב/ת בארבעה שבועות :

- שבועיים בשנה א': רישום לקורס "חפירה ארכיאולוגית לימודית שנה ראשונה" 135-1-244.
- שבועיים בשנה ב': רישום לקורס "חפירה ארכיאולוגית לימודית שנה שניה" 135-1-254 או שבועיים בשנה ג' רישום לקורס "חפירה ארכיאולוגית לימודית שנה שלישית" 135-1-264.

סטודנט/ית הרשומה/ה בנוסף למגמת "ארכיאולוג מוסמך", מחויב/ת בארבעה שבועות חפירה נוספים :

- שבועיים בשנה ב' (רישום לקורס "ניהול שטחי חפירה – 1" 135-1-41).
- שבועיים בשנה ג' (רישום לקורס "ניהול שטחי חפירה – 2" 135-1-51).

קורסי חפירה ארכיאולוגית לימודית

מספר קורס	שם קורס	הערות
135-1-244	חפירה ארכיאולוגית לימודית שנה ראשונה	חובה שנה א' - הרשמה בתקופת רישום לקורסים סמס' ב' קב' 1 - שבועיים ראשונים של חפירה קב' 2 - שבועיים אחרונים של חפירה קב' 3 - ארבעה שבועות של חפירה ציון עובר/נכשל
135-1-254	חפירה ארכיאולוגית לימודית שנה שניה	חובה שנה ב' - הרשמה בתקופת רישום לקורסים סמס' ב' קב' 1 - שבועיים ראשונים של חפירה קב' 2 - שבועיים אחרונים של חפירה קב' 3 - ארבעה שבועות של חפירה ציון עובר/נכשל
135-1-264	חפירה ארכיאולוגית לימודית שנה שלישית	חובה שנה ג' - הרשמה בתקופת רישום לקורסים סמס' ב' קב' 1 - שבועיים ראשונים של חפירה קב' 2 - שבועיים אחרונים של חפירה קב' 3 - ארבעה שבועות של חפירה ציון עובר/נכשל

סדר הבחינות ותנאי מעבר

1. בסיומה של כל יחידת לימוד יינתן ציון סופי. הציון יקבע על פי ציון בחינת סוף הקורס, בחינת ביניים, תרגילים ועבודות בכתב. המרצה יודיע לתלמידים בראשית הקורס על הדרך בה ייקבע הציון. לא יינתן ציון על חלק של קורס.
2. סטודנט שנכשל בקורס מסוים חייב ללמוד את הקורס מחדש ולעמוד בכל הדרישות והחובות של הקורס.
אם חלו שינויים בדרישות הקורס משנה לשנה חייב הסטודנט בדרישות של הקורס המאוחר יותר. סטודנט לא רשאי לגשת לבחינה בקורס מבלי שהשתתף בפועל בקורס זה ומילא את חובותיו כפי שנקבעו על-ידי המרצה.
3. חובת נוכחות: הסטודנטים חייבים להשתתף בשיעורים לסוגיהם. סטודנט שנעדר משלושה שיעורים רצופים או יותר, או שיעדר משלושה שיעורים או יותר ללא סיבה מספקת יורחק מהקורס ולא יורשה לגשת לבחינה.
4. סטודנט שנכשל בקורס מבוא (ציון נמוך מ-65) יוכל ללמוד את הקורס בשנה שלאחריה. לאחר שנכשל פעמיים בקורס המבוא- יופסקו לימודיו במחלקה.
5. השתתפות סטודנט שנה א' בקורסים המיועדים לשנים ב'-ג' טעונה אישור ועדת הוראה מחלקתית.
6. הגשת עבודות: מועד הגשת עבודות בקורס יקבע ע"י מרצה הקורס.
עבודה רגילה – מסכמת קורס תוגש עד 5 שבועות מתום הסמסטר בו נלמד הקורס.
עבודת סמינר תוגש עד ה-30 לספטמבר של אותה שנה בה נלמד הסמינר.
עבודות רגילות יש לשלוח ישירות אל מרצה הקורס במייל או במודל בהתאם לדרישת מרצה הקורס. יש לקבל אישור הגשה במייל חוזר ממרצה הקורס במידה והוגשה עבודה במייל.
עבודות סמינר תשלחנה במייל אל מרצה הקורס עם העתק אל מזכירות המחלקה.
יש לקבל אישור הגשה במייל חוזר ממרצה הקורס וממזכירות המחלקה.
יש לשמור עותק דיגיטלי של העבודה שהוגשה למרצה במייל או במודל ואת אישור הגשת עבודה במייל עד לקבלת הציון.
יש לצרף לכל עבודה טופס הצהרה על מקוריות העבודה (נמצא באתר הפקולטה – טפסים).
7. על הסטודנט חלה אחריות לבדיקת נכונות הזנת מערכת השעות בסוף תקופת השינויים ונכונות הזנת הציונים בסוף כל סמסטר.

[חובה עליך לקרוא את פרק תקנון הפקולטה לתואר ראשון](#)

"ארכיאולוג מוסמך" (תעודת חופר) לסטודנטים חיצוניים (לימודים שלא לתואר)

התכנית מיועדת לסטודנטים שיש ברשותם תואר בארכיאולוגיה (ראשון, שני או שלישי) ממוסדות אקדמיים מוכרים, אך אין בידם תעודת "ארכיאולוג מוסמך" הנדרשת כתנאי לקבלת עבודות ניהול חפירות ברשות העתיקות.

היקף התכנית הוא 12 נק"ז והיא אינה לתואר. היא מתפרשת על סמסטרים בשתי שנים אקדמיות עוקבות, אך אורכת שנה (קורסים בסמסטר ב' בשנה אקדמית ראשונה, חפירה בסוף סמסטר ב' של השנה הראשונה, במסגרת החפירה הלימודית של המחלקה, וקורסים בסמסטר א' של השנה האקדמית השנייה. כלומר התכנית מתחילה אחת לשנתיים, לקראת חודש מרץ, ומסתיימת בחודש מרץ בשנה שלאחר מכן).

הקבלה לתכנית מתבצעת דרך מזכירות המחלקה, לאחר פגישה עם מנהל תכנית "ארכיאולוג מוסמך", ובכפוף להצגת תעודות המוכיחות שהמועמד/ת בעלת תואר בארכיאולוגיה ממוסדות אקדמיים מוכרים.

התכנית תוצע אחת לשנתיים, ותכלול את הקורסים הבאים :

שנה ראשונה לתוכנית "ארכיאולוג מוסמך" לסטודנטים חיצוניים (לימודים שלא לתואר)

סמסטר ב'

2 נק"ז - *המתודה של הסקר

4 נק"ז - ניהול שטחי חפירה 1 ו 2 בהדרכת מורי המחלקה. קורס זה מתבצע בארבעה שבועות חפירה רצופים בשדה

שנה שנייה לתוכנית "ארכיאולוג מוסמך" לתלמידים חיצוניים (לימודים שלא לתואר)

סמסטר א'

2 נק"ז - *שימושי מערכת GIS בארכיאולוגיה

4 נק"ז - ארכיאולוגיה של השדה - שיטות חפירה, כתיבת דו"ח מדעי ועיבוד מדעי 1 ו 2

*הערות: נרשמים שלמדו בשנים האחרונות את הקורסים: "המתודה של הסקר" ו/או קורס "שימושי מערכת GIS בארכיאולוגיה" ועברו את הקורסים בציון 85 ומעלה, יידרשו ללמוד קורסים אחרים הקשורים להיבטים פרקטיים של עבודת שדה, עיבוד וחקר ממצאים, באותו היקף נק"ז.

